

Dosarul nr. 2ra-1021/20

Prima instanță - (Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani) jud: I. Chirtoaca

Instanța de apel - (Curtea de Apel Chișinău) jud: M. Guzun, G. Dașchevici, V. Clima

ÎNCHEIERE

8 iulie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Dumitru Mardari
Mariana Pitic
Iurie Bejenaru

examinând admisibilitatea recursului declarat de Constantin Sîrbu,
în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de
Constantin Sîrbu împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Basconlux”,
intervenient accesoriu Procuratura Generală a Republicii Moldova, cu privire la
constatarea caracterului abuziv al unor clauze contractuale, încasarea penalității și
repararea prejudiciului moral,

împotriva deciziei din 26 februarie 2020 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 16 noiembrie 2017, Constantin Sîrbu a depus cerere de chemare în
judecată, concretizată pe parcurs (f.d. 44-45, 75, 79-82), împotriva SRL
„Basconlux”, intervenient accesoriu Procuratura Generală, solicitând:

- constatarea ca fiind abuzivă și ilegală a clauzei 4.1 lit. c) „penalitatea va
alcătui 0,05 % din prețul contractului pentru flecare zi de întârziere dar nu mai
mult de 5% din prețul contractului”, din contractul cu privire la investirea
capitalului în construcție nr. 329 din 6 aprilie 2011, încheiat Constantin Sîrbu și
SRL „Basconlux”, cu excluderea acesteia din contract;

- încasarea de la SRL „Basconlux” a penalității legale de întârziere în
mărime de 521 950 de euro;

- încasarea sumei de 10 000 lei cu titlu de despăgubire pentru prejudiciul
moral cauzat.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că la 6 aprilie 2011 a încheiat cu
SRL „Basconlux” contractul cu privire la investirea capitalului în construcție nr.
329. Bunul imobil viitor care urma a fi construit conform definițiilor de bază din
contract constituie apartamentul 329 din casa amplasată în mun. Chișinău, str.
Melestiu, 0,79 % din blocul locativ și locul de parcare subterană nr. 39.

Conform pct. 3.2 lit. d) al contractului, SRL „Basconlux” sa obligat să
organizeze cu propriile forțe predarea blocului locativ finit comisiei de recepție nu
mai târziu de 42 luni de la încheierea contractului, cu semnarea actului bilateral de
predare-primire a acestuia.

Conform pct. 4.1 lit. c) al contractului nominalizat, beneficiarul are dreptul să ceară și să primească despăgubiri de ordin financiar în cazul când antreprenorul va încălca termenul prevăzut de transmitere a imobilului în exploatare cu mai mult de șase luni, penalitatea va alcătui 0,05 % din prețul contractului pentru fiecare zi de întârziere, dar nu mai mult de 5% din prețul contractului.

În acest sens, evidențiază că prețul total al spațiului parcarii ce alcătuiește circa 22 m.p. va constitui 5 500 euro.

În baza pct. 2.1 din contract, SRL „Basconslux” se obligă să asigure construcția bunului imobil viitor în condițiile contractului de societate civilă din 7 aprilie 2010 încheiat cu Procuratura Generală și să-l transmită beneficiarului în proprietate, iar acesta din urmă se obligă să achite prețul imobilului în modul și condițiile expuse în contract.

A menționat că după ce a examinat situația de fapt pe teritoriul parcarii, a constatat că suprafața locului de parcare nr. 39 constituie 18 m.p., adică este cu 4 m.p. mai mic decât prevede contractul și constituie o micșorare de 18,2%.

Conform pct. 4.1 lit. c) al contractului, are dreptul să solicite și să primească despăgubiri de ordin financiar în cazul când antreprenorul va încălca termenul prevăzut de transmitere a imobilului în exploatare cu mai mult de șase luni. Iar, penalitatea va alcătui 0,05 % din prețul contractului pentru fiecare zi de întârziere, dar nu mai mult de 5% din prețul contractului.

Reclamantul consideră că sintagma „dar nu mai mult de 5% din prețul contractului” constituie o clauză abuzivă, deoarece dacă antreprenorul va tergiversa o perioadă considerabilă darea în exploatare a imobilului, beneficiarul va putea pretinde doar la penalitatea în proporție nu mai mare de 5 % din prețul contractului ceea ce nu este corect și echitabil, deoarece beneficiarul urmează să achite integral prețul imobilului în termen.

SRL „Basconslux” a primit gratuit de la Procuratura Generală pentru acest complex locativ 0,945 ha, iar antreprenorul poate tergiversa darea în exploatare cât va considera, dar penalitate urmează să achite nu mai mult de 5 % din prețul contractului.

La fel, consideră că această sintagmă este contrară prevederilor art. 27 alin. (2) din Legea privind protecția consumatorilor. Prin urmare, aceasta nu poate fi luată în considerare și este nulă din considerentul încălcării prevederilor art. 668 din Codul civil și art. 5 din Legea privind protecția consumatorului și din cauza incorectitudinii ei.

Cu referire la prevederile art. 27 și art. 32 din Legea privind protecția consumatorului, a menționat că calculul penalității pentru întârzierea executării lucrărilor și neexecutarea obligațiilor contractuale de către SRL „Basconslux” constă din suma contractului referitor la locul de parcare constituie 5 500 euro (pct. 5.3 din contract); 42 luni+6 luni=48 luni; contractul încheiat la 6 aprilie 2011, respectiv penalitatea urmează a fi calculată de la 6 aprilie 2015, adică pentru doi ani, șapte luni și nouă zile: 10 % din 5 500 constituie 550, astfel $949 \times 550 = 521\,950$ de euro.

În pledoariile prezentate în formă scrisă, reclamantul a indicat că pe parcursul derulării procesului, i-a fost restituită suma de 1 320 de euro pentru diferența de suprafață. Așadar, rezultă că prețul locului de parcare este de 4 180 de euro, iar penalitatea pentru 949 de zile constituie 396 682 de euro.

Referitor la capătul de cerere privind repararea prejudiciului moral cauzat prin faptul că o perioadă îndelungată i-a fost îngrădit dreptul la proprietate, fiind în imposibilitate de a utiliza locul de parcare, reclamantul a remarcat că pe parcursul anilor, după începerea construcției și până în prezent, locul de parcare este inundat practic după fiecare ploaie.

Totodată, parcare are o singură intrare mică, încapă doar o unitate de transport, ceea ce încalcă regulile de securitate.

Astfel, a menționat că i s-a adus atingere stării sale psihice, iar prejudiciul moral îl estimează în sumă de 10 000 lei.

Prin hotărârea din 8 noiembrie 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani, s-a respins ca neîntemeiată cererea de chemare în judecată depusă de Constantin Sîrbu împotriva SRL „Basconlux”, intervenient accesoriu Procuratura Generală, cu privire la constatarea caracterului abuziv al unor clauze contractuale, încasarea penalității și repararea prejudiciului moral.

La 13 noiembrie 2019, Constantin Sîrbu a declarat apel împotriva hotărârii din 8 noiembrie 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani, solicitând casarea ei, cu pronunțarea unei hotărâri noi de admitere a acțiunii.

Prin decizia din 26 februarie 2020 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins apelul declarat de SRL „Basconlux” și s-a menținut hotărârea din 8 noiembrie 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani.

În motivare, instanța de apel a conchis că soluția adoptată de prima instanță este justă și argumentată, fiind în concordanță cu normele ce guvernează raportul juridic litigios.

Instanța de apel a reținut că la caz, este indubitabil faptul că consumatorul Constantin Sîrbu a luat cunoștință cu conținutul contractului cu privire la investirea capitalului în construcție și, prin aplicarea semnăturii, și-a exprimat voința de a da naștere acestui raport juridic, conștientizând efectele clauzelor inserate în contract.

Prin urmare, afirmațiile acestuia cu privire la caracterul abuziv al clauzei contractuale nu și-au găsit confirmare. Mai ales că clauza penală este o prevedere contractuală prin care părțile evaluează anticipat cuantumul despăgubirilor ce vor fi datorate de partea în culpă, în cazul neîndeplinirii ori îndeplinirii necorespunzătoare a obligațiilor asumate.

În consecință, instanța de apel a reținut că sunt neîntemeiate și pretențiile cu privire la încasarea penalității și repararea prejudiciului moral.

La 18 mai 2020, Constantin Sîrbu a declarat recurs împotriva deciziei din 26 februarie 2020 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea hotărârii primei instanțe și a deciziei instanței de apel, cu emiterea unei hotărâri noi prin care acțiunea sa să fie admisă integral.

În motivarea recursului, cu referire la prevederile art. 432 alin. (1), (2) lit. a) și lit. c), alin.(4) din Codul de procedură civilă, recurentul Constantin Sîrbu a exprimat dezacordul cu soluția instanțelor ierarhic inferioare de judecată, invocând că hotărârile sunt neîntemeiate și ilegale, deoarece instanțele nu au aplicat Legea privind protecția consumatorilor și Legea privind clauzele abuzive încheiate cu consumatorii care trebuiau să fie aplicate.

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă

legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Materialele cauzei atestă că copia deciziei integrale a instanței de apel a fost expediată recurentului la 6 aprilie 2020, cererea de recurs fiind depusă la 18 mai 2020, în termen.

În conformitate cu art. din 439 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

La 15 iunie 2020 în adresa intimaților a fost expediată copia cererii de recurs depusă de Constantin Sîrbu cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței la recurs.

Prin referința din 24 iunie 2020 Procuratura Generală a Republicii Moldova a solicitat respingerea recursului ca fiind inadmisibil.

Totodată, până la data examinării admisibilității recursului, SRL „Basconslux” nu a depus referință, prin care să-și exprime poziția cu privire la recursul declarat.

Examinând temeiurile recursului, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Astfel, instanța de recurs reține că examinarea chestiunii privind admisibilitatea recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute la art. 432 din Codul de procedură civilă.

La caz, Colegiul constată că argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate, or, motivele recursului sunt similare celor invocate în cadrul judecării cauzei, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat.

Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel, nu constituie temei de casare a deciziei recurate, or, recursul exercitat conform Secțiunii a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, Colegiul reține că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanța de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural, și anume, dacă se invocă că instanța judecătorească a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Codul de procedură civilă, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Din recursul declarat nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanța de judecată nu este absolut. Există limitări implicit admise [cauza Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45).

Curtea a mai reiterat că, modul de aplicare a articolului 6 CEDO procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (a se vedea Botten împotriva Norvegiei, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-I, p. 141, § 39).

La fel, conform jurisprudenței Curții, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (Helmens împotriva Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului.

Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Având în vedere cele expuse, Colegiul consideră că recursul declarat de Constantin Sîrbu nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă și, drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se declară inadmisibil recursul înaintat de Constantin Sîrbu.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele ședinței, judecătorul

Dumitru Mardari

judecătorii

Mariana Pitic

Iurie Bejenaru